



Fosa

Dzielnice: Mokotów

Osiedla: Służew

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1961

Opis

Nazwa ulicy określa jej naturalne położenie - powstała wzdłuż fosy fortu Służew.

Ciekawostki

Początkowo zwała się Kościelna, potem chwilowo Forteczna (Fortowa), ale kiedy Służew przyłączono do Warszawy okazało się, że obie nazwy są zajęte.

Stan obecny:

Nr 17: **Kościół św. Katarzyny.** Pierwszy kościół drewniany w 1238 jako parafialny dla wsi Służew. Erygował go biskup poznański, Paweł z Bnina. W 1436 zastąpiono go murowanym. W czasie potopu szwedzkiego został zniszczony, ale w latach 1742-5 został odbudowany z inicjatywy właściciela Służewa, Augusta Czartoryskiego. W 1846 nieco przekształcono fasadę i dodano wieżę. Wewnątrz znajduje się ołtarz główny i ambona z 1775, wykonane przez Jana Jerzego Plerscha. Całe wyposażenie z XVIII w., ufundowane przez Augusta Czartoryskiego się zachowało. Oprócz tego mieszczą się tu także krucyfiks z XV w., obraz Stygmatyzacja św. Franciszka z 1647 i żyrandol z ok. 1700.

Dzwonnica. Zbudowana w 1881 z dzwonem z XV w., pochodzącym z kościoła św. Jerzego na Nowym Mieście, przeniesiony tu po zburzeniu tego drugiego.

Cmentarz. Powstał w 1900 jako parafialny, w latach 1945-56 służył jako miejsce tajemnych pochówków osób zamordowanych w więzieniach SB. Spoczywa tu m.in. Krystyna Kraheńska.

Model pomnika. Pomnik autorstwa Maksymiliana Biskupskiego był rozważany jako alternatywa dla pomnika Męczenników Terroru Komunistycznego przed kościołem św. Katarzyny. Jednak jego model,

przedstawiający grupę spętanych więźniów, umieszczono na cmentarzu.

Figura Matki Boskiej Niepokalanej. Figura stała na terenie getta warszawskiego. Pod nią złożyło wyznanie wiary katolickiej tysiące Żydów.

Pomnik Męczenników Terroru Komunistycznego w Polsce w latach 1944-1956. W jednym z głazów umieszczono urnę z prochami, a rozerwana krata symbolizuje wolność. W mur otaczający kompozycję murowano łuski od pocisków z nazwami ponad 400 miejsc kaźni na terenie kraju. Na tablicy napis: Pomnik ten wzniesiono w latach 1986 1993 by nie zapomniano ceny oporu Polaków wobec komunistycznej władzy z lat 1944 1956. Niech los setek tysięcy zabitych, milionów uwięzionych lub skrzywdzonych tylko dlatego, że w godzinie próby ocalili godność własną, nie weszli na drogę zdrady Boga i Ojczyzny będzie dumą Narodu Polskiego i przestrogą dla rządzących. Na jednym z głazów napis: Tu każda grudka ziemi krwią broczy, to jest Służewiec, to nasze Termopile. Jest to fragment wiersza nieznanego więźnia Mokotowa. Projekt Macieja Szańkowskiego i Sławomira Korzeniowskiego wyłoniono w 1991 z dwuetapowego konkursu. Konkurencyjny projekt stoi na pobliskim cmentarzu. Sponsorami są parafia św. Katarzyny, Społeczno-Kościelny Komitet Uczczenia Ofiar Terroru Władzy z lat 1944 - 1956, Miasto Stołeczne Warszawa i WP. W miejscu, gdzie stoi pomnik, na 1,5 ha łące do połowy lat 50 pochowano potajemnie ponad 2000 osób zabitych głównie w więzieniu na Rakowieckiej. Miejsca tajemnych pochówków miejscowa ludność zaznaczała kamieniami, stąd taki właśnie wygląd pomnika. Odsłonięto go 26.09.1993.

Nr 66: **Dom.** Powstał w 1920.

róg ul. Nowoursynowskiej: **krzyż przydrożny.**

Data nadania nazwy: 1961.11.24. Wcześniej nazywała się Fortowa.
